

Løgtingslóg um arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 103 frá 3. november 2016

1. partur Endamál
2. partur Inngjaldingar í grunn
3. partur Útgjaldingar úr grunninum
4. partur Fyrisiting
5. partur Reglur annars

1. partur Endamál

§ 1. Settur verður á stovn grunnur, ið hevur til endamáls at tryggja øllum íbúgvum landsins eina arbeiðsmarknaðareftirløn.

2. partur Inngjaldingar í grunn

§ 2. ^{1) 2) 3) 4) 5) 6) 7) 8) 9)} Fæ grunsins verður fingið til vega við, at allir persónar árliga rinda grunninum ein prosentpart av teirri inntøkuni, sum myndar grundarlagið undir skattaútrokningini, og allir arbeiðsgevarar árliga rinda grunninum ein prosentpart av útgoldnum A-inntøkum. Fyri persónar og arbeiðsgevarar er ásetti prosentparturin 2,25%.

Stk. 2. ^{1) 3) 6) 7) 8) 10) 9)} Persónar, sum eru 67 ár ella eldri, og persónar, sum ikki arbeiða í Føroyum og sum búa uttanlands, rinda einki í grunnin. Arbeiðsgevarar, sum eru 67 ár ella eldri og hava fólk í vinnu, rinda tó árliga ein prosentpart av útgoldnum A-inntøkum. Arbeiðsgevarar rinda ikki gjald fyri løn hjá útlendingum undir FAS skipanini, ella fyri løn hjá útlendingum umborð á skipum, sum eftir § 2, stk. 1, litra j, 2. pkt. í løgtingslóg nr. 86 frá 1. september 1983 um landsskatt og kommunuskatt, við seinni broytingum, verða javnmett við skip, ið eru skrásett við heimstaði í Føroyum, og sum, um tey vóru føroysk, lúka treytirnar í § 1, stk. 1 í løgtingslóg um Føroyska Altjóða Skipaskrá. Ásetti prosentparturin er 2,25%.

Stk. 3. ¹¹⁾ Landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur um, hvussu og nær persónar og arbeiðsgevarar skulu rinda tey í stk. 1 nevndu gjøld, og av hvørjum A-inntøkum persónar móguliga sleppa undan at rinda gjaldið.

Stk. 4. ^{1) 12)} Hevur arbeiðsgevarin ikki goldið tað í stk. 1 nevnda gjald, tá freistin er úti, skulu 0,7% roknast í rentu fyri hvønn byrjaðan mánað. Sama er galdandi fyri skuldskrivaða rentu. Rindar arbeiðstakararnir ikki rættstundis, verður gjaldið kravt inn sum írestandi skattur sambært § 78 og § 135 í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt.

Stk. 5. ⁴⁾ Arbeiðsgevaragjaldið og rentur eftir hesi lóg og innkrevjingarkostnaður av hesum kunnu krevjast inn við panting.

Stk. 6. ¹³⁾ Persónar, ið fylla 64 ár 1. juli 2009 ella seinni, sum ikki áður hava havt fastan bústað í Føroyum, og sum við tilflyting fáa fastan bústað í Føroyum, rinda einki í grunnin.

Stk. 6-8. ⁵⁾ (Strikað).

§ 2A. ¹⁴⁾ Inntøkur og útreiðslur eftirlønargrunnsins verða ikki tiknar við á løgtingsfíggarlógina.

3. partur Útgjaldingar úr grunninum

13) 10)
§ 3. Rætt til arbeiðsmarknaðareftirløn eigur hvør persónur, ið hevur fyllt 67 ár, og sum í minst trý ár, meðan hann var millum 15 og 67 ára gamal, tá hevði fastan bústað í Føroyum og var skrásettur í fólkeyvirlitinum í Føroyum. Kravið um skráseting í fólkeyvirlitinum í Føroyum er ikki galdandi fyri sjómenn, sum búgva í Føroyum, men av arbeiðsávum eru skrásettir í fólkeyvirlitinum í Grønlandi.

13)
Stk. 2. Persónur, sum lýkur krøvini í stk. 1, hevur rætt til 1/40 av fullari arbeiðsmarknaðareftirløn fyri hvørt árið, tó í mesta lagi 40 ár, hann hevur havt fastan bústað í Føroyum og verið skrásettur í fólkeyvirlitinum í Føroyum, meðan hann var millum 15 og 67 ára gamal.

13)
Stk. 3. Rætturin tekur við hin fyrsta í mánaðinum, ið viðkomandi hevur fyllt 67 ár. Rætturin heldur uppat við endan av mánaðinum, tá treytirnar eru burtur.

5) 11)
§ 4. Arbeiðsmarknaðareftirløn verður útgoldin hvønn mánað frammanundan.

13)
Stk. 2. Veitingar sambært hesi lóg verða bert veittar eftir umsókn. Landsstýrismaðurin kann áseta reglur um, at arbeiðsmarknaðareftirløn verður útgoldin ókravd.

5) 13)
Stk. 3. Doyr móttakari aftaná, at arbeiðsmarknaðareftirløn er útgoldin, men áðrenn mánaðurin, sum eftirløn er fyri, er byrjaður, verður eftirlønin ikki afturkravd. Er eftirlønin útgoldin aftaná, at mánaðurin, sum eftirløn er fyri, er byrjaður, verður eftirlønin afturkravd.

15) 8) 9)
§ 5. Stýrið fyri grunnin ásetir árligu veitingina til eftirlønartakarar í seinasta lagi 1. oktober á hvørjum ári galdandi fyri álmanakkaárið eftir.

15) 11)
Stk. 2. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um útgjalding úr grunninum.

15) 11)
Stk. 3. Landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur um røkt av fæi grunsins.

4. partur Fyrisiting

13) 11) 16)
§ 6. At sita fyri eftirlønargrunninum verður stýri valt. Hetta hevur 3 limir. Limirnir verða valdir av landsstýrismanninum við navni soleiðis: Ein umboðandi arbeiðsgevarar, ein umboðandi løntakarar og stjórin í Landsbanka Føroya, sum eisini er formaður í stýrinum fyri eftirlønargrunnin.

Stk. 2. Limirnir verða valdir fyri trý ár í senn.

11)
Stk. 3. Stýrið ger uppskot til starvsskipan, sum landsstýrismaðurin góðkennir.

11)
§ 7. Um formaðurin ella tveir stýrslimir annars halda, at avgerð, sum stýrið hevur tikið, er ikki í samsvar við lógina, kunnu teir leggja avgerðina fyri landsstýrismaðurin. Avgerðin fær tá ikki gildi uttan so, at hon verður góðkend av landsstýrismanninum.

11)
§ 8. TAKS hevur um hendi inngjaldingar í grunnin sambært § 2.

11)
Stk. 2. Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnurin fær heimild til at gera avtalu við TAKS um at hava um hendi útgjaldingar av arbeiðsmarknaðareftirløn sambært §§ 3-5.

5) 11)
§ 9. Grunnurin rindar fyri ta umsiting, sum umrødd er í § 8, stk. 1 og 2. Avtala millum arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin og TAKS verður gjørd.

13) 11)
9 a. Grunnurin hevur rætt til at fáa útflyggjaðar frá Landsfólkayvirlitinum allar upplýsingar um persónar, sum Landsfólkayvirlitið hevur skrásettar. Grunnurin hevur eisini rætt til at fáa útflyggjaðar tær upplýsingar frá Almannaverkinum, sum grunnuninum tørvar fyri at umsita lógina á rættan hátt, og at útflyggja til Almannaverkið tær upplýsingar, sum tørvur er á fyri at samstarva við Almannaverkið um felags eftirlit við útgjaldi av eftirlønnum eftir hesi lóg og útgjaldi av eftirlønnum sambært Nordisk Konvention om Social Sikring.

5. partur Reglur annars

§ 10. Rætturin til útgjalding eftir lógini kann ikki vera fyri rættarsókn.

5) 11)
§ 10 a. Avgerðir um útgjald úr grunninum kunnu innan 4 vikur kærast til landsstýrismannin.

17)
§ 11. Henda løgtingslóg fær gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Stk. 2. Løgtingslóg nr. 71 frá 9. juni 1988 um samhaldsfastan arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn fer úr gildi frá 1. januar 1991 at rokna.

Stk. 3. § 2 fær gildi 1. januar 1992.

17)
Stk. 4. § 3, § 4 og § 5 stk. 1 og 2 fáa gildi 1. apríl 1997.

1) Broytt við løgtingslóg nr. 14 frá 16. februar 2001, har § 2 ljóðar soleiðis: "Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd, og er galdandi frá 1. januar 2001."

2) Broytt við løgtingslóg nr. 68 frá 2. apríl 1993.

3) Broytt við løgtingslóg nr. 71 frá 13. juni 1995.

4) Broytt við løgtingslóg nr. 86 frá 28. mai 1996.

5) Broytt við løgtingslóg nr. 43 frá 9. mai 1997, har § 2 ljóðar soleiðis: "Henda lóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd. Samstundis fer danski teksturin í løgtingslóg nr. 39 frá 7. mai 1991 um arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn við seinni broytingum úr gildi."

6) Broytt við løgtingslóg nr. 87 frá 20. desember 2004, har § 2 ljóðar soleiðis: "Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd. *Stk. 2.* Tíðarfreistin í § 5, stk. 1 í løgtingslóg nr. 39 frá 7. mai 1991 um arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn, við seinni broytingum, er ikki galdandi fyri ásetingina av árligu veitingini til eftirlønartakarar fyri 2005."

7) Broytt við løgtingslóg nr. 135 frá 12. desember 2005, har § 2 ljóðar soleiðis: "*Stk. 1.* Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd. *Stk. 2.* Tíðarfreistin í § 5, stk. 1 í løgtingslóg nr. 39 frá 7. mai 1991 um arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn, við seinni broytingum, er ikki galdandi fyri ásetingina av árligu veitingini til eftirlønartakarar fyri 2006."

8) Broytt við løgtingslóg nr. 129 frá 28. desember 2006, har § 2 ljóðar soleiðis: "*Stk. 1.* Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2007. *Stk. 2.* Broytingin í § 1, nr. 2 fer úr gildi 1. apríl 2007."

9) Broytt við løgtingslóg nr. 153 frá 23. desember 2015, har § 2 ljóðar soleiðis: "*Stk. 1.* § 1, nr. 1, 2 og 3 koma í gildi 1. januar 2016. *Stk. 2.* § 1, nr. 4 kemur í gildi 10. januar 2016."

10) Broytt við løgtingslóg nr. 45 frá 10. mai 2013, har § 2 ljóðar soleiðis: "Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd, og hevur virknað frá 1. januar 2013."

11) Broytt við løgtingslóg nr. 149 frá 20. desember 2012, har § 2 ljóðar soleiðis: "Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. apríl 2013."

12) Broytt við løgtingslóg nr. 49 frá 16. mai 2006.

13) Broytt við løgtingslóg nr. 36 frá 28. apríl 2009, har § 2 ljóðar soleiðis: "Lógin fær gildi 1. juli 2009. § 3 í verandi lóg er framhaldandi galdandi fyri persónar, ið hava fastan bústað í Føroyum, eru skrásettir í fólkeyvirlitinum í Føroyum og eru fyltir 67 ár áðrenn 1. juli 2009."

14) Broytt við løgtingslóg nr. 64 frá 25. mai 2009.

15) Broytt við løgtingslóg nr. 55 frá 28. apríl 1992.

16) Broytt við lögtingslóg nr. 103 frá 3. november 2016, har § 2 ljóðar soleiðis: “Henda lögtingslóg kemur í gildi 1. januar 2017.”

17) Broytt við lögtingslóg nr. 21 frá 4. mars 1994.